

M-43/2008 Álit 22. september 2008

Álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 22. september 2008 gaf kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-43/2008:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 27. júní sl. bað X, hér eftir líka nefnd álitsbeiðandi, um álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna kaupa hennar á bifreiðinni A hjá fyrirtækinu Y. Álitsbeiðandi fer aðallega fram á riftun kaupanna vegna galla sem hún telur vera á bifreiðinni og endurgreiðslu kaupverðsins. Til vara að fyrirtækið greiði henni skaðabætur vegna tjóns sem af því leiði að bifreiðin sé tveimur árum eldri en sagt hafi verið við kaupin.

II

Málsmeðferð kærunefndarinnar

Með bréfi, dags. 6. júlí sl., gaf kærunefndin Y kost á andsvörum við kröfugerð álitsbeiðanda og málatilbúnað og frest til að skila andsvörunum til 14. júlí. Fyrirtækið bað um lengri frest vegna sumarleyfa og nauðsynlegrar gagnaöflunar sem kærunefndin veitti. Andsvör bárust 22. ágúst sl. Með bréfi, dags. 29. ágúst, var álitsbeiðanda gefinn kostur á að gera athugasemdir við andsvörin og bárust þær 8. september. Með bréfi, dags. 9. september sl., var aðilum tilkynnt að málið hefði verið tekið til afgreiðslu kærunefndarinnar.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Samkvæmt kaupsamningi og afsali undirrituðu 25. ágúst 2006 seldi Y bifreiðina A, sem er af gerðinni B, og er kaupandi Lýsing hf. en álitsbeiðandi umráðamaður. Módel- og framleiðsluár bifreiðarinnar er sagt vera 2003 og fyrsti skráningardagur 22. ágúst sama ár. Bifreiðinni hafði verið ekið 51.000 km þegar kaupin fóru fram. Kaupverðið var kr. 1.800.000 og kr. 1.000.000 með bílasamningi við Lýsingu hf., en kr. 800.000 með bifreiðinni C. Kaupsamningur og afsal fyrir bifreiðinni fylgdu athugasemdum álitsbeiðanda við andsvör seljanda, en ekki álitsbeiðninni sjálfri.

Álitsbeiðandi kveðst hafa ætlað að selja bifreiðina í maí 2008 en þá hafi henni verið sagt að hún væri af árgerðinni 2001. Þar af leiðandi sé bifreiðin verðminni en hún hafi haldið. Við kaupin á bifreiðinni hafi aldrei verið um annað talað en árgerðin væri 2003 og hafi hún keypt bifreiðina í þeirri trú.

Álitsbeiðandi styður kröfur sínar við 1. mgr. 16. gr. laga nr. 48/2003 um neytendakaup einkum b-lið. Seljandi hafi leynt kaupanda mikilvægum upplýsingum sem hafi haft áhrif á kaupin og kaupverðið. Hefðu réttar upplýsingar um framleiðsluár bifreiðarinnar legið fyrir hefði ekki orðið af kaupunum.

IV

Andsvör seljanda

Í andsvörum seljanda segir eftirfarandi:

- „1. Bifreiðin A var forskráð 22. 05. 2001 en nýskráð 22.08. 2003. Allar þessar upplýsingar koma fram á ferilskrá bifreiðarinnar, sem var til staðar við undirritun kaupsamnings.
2. Samkvæmt bréfi BGS (Bílgreinasambandsins) og bílaumboðanna til dómsmálaráðuneytisins, dags. 30.12.1997, kemur fram ósk um að allar bifreiðar verði skráðar m.v. fyrsta skráningardag en ekki árgerðaskráðar. Þetta var samþykkt og hefur þessi regla verið í gildi síðan. Í Bílo, verðmyndunarkerfi BGS, kemur sjálfgefinn upp 1. skráningardagur og reiknast verð bifreiðar út frá því. Svo er einnig með verð á A og einnig á bifreiðinni C sem sett var upp í sem 50% greiðsla, en sá bíll var forskráður í ágúst 96 en nýskráður í febrúar 97. Einnig er rétt að taka fram, að öll tryggingafélög og lánaþyrirtæki fara eftir þessum reglum.
3. Verð á bifreiðinni A samkv. Bílo kerfi var í ágúst 2006 kr. 2.090.000 en við sölu var veittur verulegur afsláttur kr. 290.000, þó svo að helmingur andvirðis væri greiddur með notuðum bíl C. Í dag, tveimur árum síðar, er Bílo verð á A kr. 1.676.000. Það er því ljóst, að kaupandi gerði góð kaup hjá okkur og að öllu leyti farið eftir reglum og lögum um sölu notaðra bifreiða og eiga því kröfur um riftun, endurkaup og skaðabætur, sér enga stoð, og þessum kröfum er harðlega mótmælt. Þess ber að geta, að skráður eigandi bifreiðarinnar A hefur ekki lagt fram nein mótmæli, heldur einungis umráðamaður bifreiðarinnar.
4. Hvort sem menn telja reglur um skráningu bifreiða og verðmyndunarkerfi Bílo rangt eða rétt, eru þetta þær reglur sem öll bifreiðaumboðin fara eftir, og er Y engin undantekning.“

V

Athugasemdir álitseiddanda

Í athugasemdum álitseiddanda við andsvör seljanda er sagt að sú fullyrðing að ferilskrá bifreiðarinnar hafi legið frammi þegar kaupin voru gerð sé alröng. Álitseiddanda hafi ekki verið kynnt annað en framleiðsluárið væri 2003 eins og í kaupsamningi segi og hefði ekki keypt bifreiðina vitandi það að framleiðsluárið væri 2001. Auðvelt hefði verið fyrir seljanda að láta ferilskrána fylgja kaupsamningnum sem ekki hafi verið gert og hljóti seljandinn að bera hallann af skorti á sönnun fyrir því að ferilskráin hafi legið frammi við kaupin. Ekki verði betur séð en seljandi hafi talið álitseiddanda trú um að bifreiðin hafi verið framleidd tveimur árum síðar en raunin sé, en í kaupsamningi standi beinlínis að framleiðsluár sé 2003. Fullyrðing seljanda um að öll tryggingafélög fari eftir fyrsta skráningardegi við verðmat bifreiða sé beinlínis röng. Við greiðslu úr ábyrgðartryggingu bæti tryggingafélög raunverulegt fjárhagslegt tjón, þ.e. hvað kosti að afla annarrar sambærilegrar bifreiðar sem ráðist af markaðsverði. Fjarstæðukennt sé að halda því fram að framleiðsluár hafi þar engin áhrif hvað þá þegar um tveggja ára mun sé að ræða. Samkvæmt upplýsingum frá Félagi íslenskra bifreiðaeigenda hafi komið upp deilur milli tjónþola og tryggingafélaga í tilvikum þar sem framleiðsluár ökutækis fari ekki saman við skráningardag. Álitseiddandi segir gögn frá Bílgreinasambandinu ekki endurspeglar markaðsvirði bifreiða og hefði hún ekki greitt kr. 1.800.000 fyrir bifreiðina hefði hún vitað að framleiðsluárið væri 2001.

VI

Niðurstaða kærunefndarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og fyrirtækisins Y falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup, 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 og 1.-3. mgr. 1. gr. laga nr. 48/2003 um neytendakaup, sem viðskipti aðila falla undir.

Kærunefndin álitur að í því tilviki sem hér um ræðir skipti ekki máli þótt skráður kaupandi bifreiðarinnar A sé Lýsing hf. Hagsmunir þess fyrirtækis eru tryggðir samkvæmt þeim bílasamningi fyrirtækið gerði við álitsbeiðanda. Álitsbeiðandi ber hins vegar sem umráðamanni bifreiðarinnar réttur til að gæta hagsmuna sinna gagnvart seljanda bifreiðarinnar.

Í afsali og kaupsamningi um bifreiðina A, sem álitsbeiðandi keypti sem umráðamaður 25. ágúst 2006, stendur að módelár sé 2003, framleiðsluár 2003 og fyrsti skráningardagur 22. ágúst 2003. Engir fyrirvarar eru gerðir á þessum upplýsingum og er það álit kærunefndarinnar að álitsbeiðandi hafi mátt treysta því að þær væru réttar. Aðilar deila um það hvort svokölluð ferilskrá hafi legið frammi við kaupin en í lok hennar kemur fram að bifreiðin hafi verið forskráð 23. ágúst 2001, tollafgreidd 31. s.m. og nýskráð 22. ágúst 2003. Þótt ferilskrá kunni að hafa legið frammi, en til þess tekur kærunefndin ekki afstöðu sérstaklega, breytir það ekki því að í kaupsamningi og afsali eru beinlínis rangar upplýsingar gefnar um módel- og framleiðsluár bifreiðarinnar og verður ekki annað sagt að þær hafi verið til þess fallnar að blekkja kaupandann. Y var eigandi bifreiðarinnar og ætla skyldi að honum hafi verið kunnar þær upplýsingar um framleiðsluár bifreiðarinnar sem finna má í ferilskránni og hafi því átt að fara eftir þeim við gerð kaupsamningsins og afsalsins.

Auk þeirra ákvæða laga nr. 48/2003 um neytendakaup sem ná til viðskipta af þessu tagi, og síðar verður vikið að, ber að líta til þess að 1. mgr. í 14. gr. laga nr. 28/1998, um verslunaratvinnu, segir að bifreiðasali skuli afla upplýsinga, sem staðfestar skuli skriflega af seljanda, um akstur og ástand skráningarskylds ökutækis, svo og annarra þeirra upplýsinga sem kaupanda eru nauðsynlegar vegna kaupanna. Verður að telja að framleiðsluár bifreiðar hljóti að vera meðal þeirra upplýsinga sem kaupanda á bifreið eru nauðsynlegar. Þá segir í 2. mgr. sömu greinar að ráðherra sé heimilt með reglugerð að mæla fyrir um þær lágmarksupplýsingar sem lagðar skuli fram við sölu notaðra ökutækja og fram eigi að koma í kaupsamningi og afsali við sölu þeirra. Ráðherra hefur sett reglugerð nr. 44/2003 um upplýsingaskyldu í viðskiptum með notuð ökutæki. Í 7. gr. reglugerðarinnar er kveðið á um þau gögn sem eiga að liggja fyrir við sölu á notuðum ökutækjum og í 6. gr. er kveðið á um það að við kaup og sölu á notuðu ökutæki skuli nota kaupsamnings- og afsalseyðublað sem sé í samræmi við þær kröfur sem fram komi í viðauka II við reglugerðina. Í viðauka II er m.a. gert ráð fyrir því að fram komi bæði árgerð og framleiðsluár bifreiðar. Samkvæmt þessu liggur fyrir stjórnvaldsákvörðun byggð á reglugerð nr. 44/2003 um að við sölu á notuðu ökutæki skuli koma fram í afsali og kaupsamningi upplýsingar um árgerð og framleiðsluár notaðs ökutækis sem selt er.

Þau samskipti dómsmálaráðuneytisins og Bílgreinasambandsins um skráningu framleiðsluárs bifreiða sem seljandi vísar til í andsvörum breyta að áliti kærunefndarinnar í engu þeim skyldum sem seljandi notaðrar bifreiðar ber gagnvart kaupanda hennar samkvæmt ákvæðum framangreindra laga og reglugerðar svo og samkvæmt neytendakaupalögum, þó að þau kunni að geta haft einhver réttaráhrif að öðru leyti.

Í kaupsamningi og afsali fyrir bifreiðinni A segir að bifreiðin sé seld í því ástandi sem hún sé og á því 17. gr. laga nr. 48/2003 við um kaupin. Í þeirri grein segir að hlutur sé gallaður, enda þótt hann sé seldur í því ástandi sem hann sé, þegar fyrir liggja atvik sem lýst sé í b- eða c-lið 1. mgr. 16. gr. laganna. Í b-lið 1. mgr. segir að söluhlutur sé gallaður ef „seljandi hefur við kaupin vanrækt að gefa upplýsingar um atriði varðandi hlutinn eða not hans sem seljandi hlaut að þekkja til og neytandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megi ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupin.“

Fyrr er rakið að rangar upplýsingar um módel- og framleiðsluár bifreiðarinnar A hafi verið fallnar til þess að blekkja álitsbeiðanda. Samkvæmt því og öðru sem að framan segir er það álit kærunevndarinnar að bifreiðin A hafi verið haldin galla í skilningi b-liðar 1. mgr. 16. gr. laga nr. 48/2003. Í 26. gr. laganna er kveðið á um úrræði neytanda vegna galla. Í d-lið 1. mgr. greinarinnar segir að neytandi geti krafist riftunar samkvæmt ákvæðum 32. gr. laganna og í e-lið að hann geti krafist skaðabóta samkvæmt ákvæðum 33. gr. Samkvæmt 32. gr. getur kaupandi ekki rift kaupum sé galli óverulegur. Þetta ákvæði verður að skilja svo að galli verði að vera umtalsverður svo að riftun sé heimil. Álitsbeiðandi hefur haft full og óskert afnot af bifreiðinni þrátt fyrir að við kaupin hafi hún verið gölluð í skilningi neytendakaupalaganna þegar kaupin fóru fram. Meðal annars með það í huga er það álit kærunevndarinnar að álitsbeiðanda sé ekki heimilt að rifta kaupunum eins og hann gerir kröfu til. Hins vegar álitur kærunevndin að verulegar líkur séu á að endursöluverð bifreiðarinnar verði lægra af þeim sökum að hún er árgerð 2001 en ekki 2003 en annars væri og að álitsbeiðandi verði fyrir einhverju tjóni vegna þess sem seljanda bifreiðarinnar beri að bæta honum. Að því er varðar kaupverð bifreiðarinnar, hvernig það var ákveðið og greitt, þykir það ekki eiga að ráða miklu um ákvörðun bótafjárhæðar en rúm tvö ár eru liðin síðan kaupin fóru fram. Eðlilega liggur ekkert fyrir um það hvort af kaupunum hefði orðið ef við þau hefði legið fyrir að smíðaár bifreiðarinnar er 2001 eða hvort verðið hefði verið það sama, kr. 1.800.000, engu að síður, eða seljandi hefði ekki selt bifreiðina á lægra verði þrátt fyrir það. Hafa ber í huga þegar um þetta gamla bifreið er að ræða ræðst endursöluverð hennar ekki nema að ákvæðnu marki af aldri heldur skiptir notkun og meðferð bifreiðarinnar verulegu máli. Í þessu tilviki verður þannig að meta bæturnar að álitum og niðurstaða kærunevndarinnar er sú að hæfilegar bætur til handa álitsbeiðanda séu kr. 90.000.

VII

Álitsorð

Y greiði álitsbeiðanda, X, kr. 90.000.

Friðgeir Björnsson
formaður

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

